

ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

Ορθή Επανάληψη

Αθήνα, 08-04-2020

Αριθ. πρωτ.: Γ/ΕΞ/2342/08-04-2020

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ 2/2020

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα συνήλθε, μετά από πρόσκληση του Προέδρου της, σε τακτική συνεδρίαση στην έδρα την 10-3-2020 σε συνέχεια των από 29-10-2019, 21-01-2020 και 25-02-2020 συνεδριάσεων, προκειμένου να εκδώσει Γνωμοδότηση κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 36 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (Γενικός Κανονισμός Προστασίας Δεδομένων – ΓΚΠΔ). Παρέστησαν ο Πρόεδρος, Κωνσταντίνος Μενουδάκος, και τα τακτικά μέλη Σπυρίδων Βλαχόπουλος, ως εισηγητής, Κωνσταντίνος Λαμπρινουδάκης, επίσης ως εισηγητής, Χαράλαμπος Ανθόπουλος και Εμμανουήλ Δημογεροντάκης, σε αναπλήρωση του τακτικού μέλους Ελένης Μαρτσούκου, η οποία αν και εκλήθη νομίμως εγγράφως, δεν παρέστη λόγω κωλύματος. Στη συνεδρίαση παρέστησαν, επίσης, με εντολή του Προέδρου η Μ. Αλικάκου και Ε. Σιουγλέ, βοηθοί εισηγητών, οι οποίες αφού παρείχαν τις απαιτούμενες διευκρινήσεις και προ της συζήτησης για τη λήψη απόφασης, αποχώρησαν από την αίθουσα. Παρέστη επίσης και η Γ. Παλαιολόγου, υπάλληλος του Τμήματος Διοικητικών Υποθέσεων, ως γραμματέας.

Η Αρχή έλαβε υπόψη τα παρακάτω:

Με το με αριθμ. πρωτ. ΑΠΔΠΧ Γ/ΕΙΣ/9647/03-12-2018 έγγραφό του το Ανώτατο Συμβούλιο Επιλογής Προσωπικού (ΑΣΕΠ) υπέβαλε στην Αρχή αίτημα διαβούλευσης, βάσει του άρθρου 36 ΓΚΠΔ, σχετικά με υπολειπόμενο κίνδυνο κατά την επεξεργασία

που αφορά την ανάρτηση στο διαδικτυακό του τόπο (www.asep.gr) πινάκων κατάταξης και διοριστέων, οι οποίοι δύναται να περιλαμβάνουν ειδικές κατηγορίες δεδομένων. Ειδικότερα, το ΑΣΕΠ, ζήτησε τη γνώμη της Αρχής διότι η μελέτη εκτίμησης αντικτύπου σχετικά με την προστασία δεδομένων (ΕΑΠΔ) την οποία εκπόνησε, υπέδειξε ότι, και μετά τη λήψη μέτρων μετριασμού του κινδύνου, η επεξεργασία, δια της ως άνω ανάρτησης ειδικών κατηγοριών δεδομένων, δύναται να επιφέρει υψηλό κίνδυνο για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των φυσικών προσώπων.

Στο υπό εξέταση αίτημα, το ΑΣΕΠ αναφέρει τα εξής:

Το ΑΣΕΠ οφείλει να προβαίνει σε δημοσίευση πινάκων αποτελεσμάτων των διαγωνιστικών του διαδικασιών καθώς και στην ανάρτηση αυτών στην ιστοσελίδα του και στο πρόγραμμα «Διαύγεια». Συγκεκριμένα, στη διαδικασία πλήρωσης θέσεων με γραπτό διαγωνισμό, στην παρ. 10 του άρθρου 17 του ν. 2190/1994, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 13 του ν. 3801/2009 και στην παρ. 11 του ίδιου άρθρου προβλέπεται ότι τα αποτελέσματα των (γραπτών) διαγωνισμών καταχωρίζονται στο διαδικτυακό τόπο του ΑΣΕΠ και οι οριστικοί πίνακες διοριστέων ή προσληπτέων, οι οποίοι καταρτίζονται με βάση τους πίνακες επιτυχίας και περιλαμβάνουν αριθμό ίσο με τον αριθμό των θέσεων που προκηρύχθηκαν, δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και ισχύουν για τρία έτη. Αντίστοιχα στη διαδικασία πλήρωσης θέσεων με σειρά προτεραιότητας, στην παρ. 9 του άρθρου 18 του ν. 2190/1994, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 13 του ν. 3801/2009, προβλέπεται ότι οι πίνακες προτεραιότητας των υποψηφίων καταχωρίζονται στο διαδικτυακό τόπο του ΑΣΕΠ. Κάθε υποψήφιος δικαιούται να λάβει γνώση της αιτιολογίας με την οποία καθορίστηκε η σειρά προτεραιότητας τόσο του ίδιου όσο και των συνυποψηφίων του. Η αιτιολογία αυτή συνίσταται στην παράθεση στον οικείο πίνακα προτεραιότητας των στοιχείων και κριτηρίων, με βάση τα οποία καθορίστηκε η σειρά προτεραιότητας κάθε υποψηφίου.

Περαιτέρω, στο άρθρο 5 παρ. 2 του ν. 3469/2006 προβλέπεται ότι στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως δημοσιεύονται, μεταξύ άλλων, οι πίνακες αποτελεσμάτων των προκηρύξεων προσωπικού του δημοσίου και του ευρύτερου δημοσίου τομέα. Επίσης, όσον αφορά στο πρόγραμμα «Διαύγεια», στο άρθρο 2 παρ. 4 περ. 13) του ν. 3861/2010 ορίζεται ότι στο διαδίκτυο αναρτώνται, μεταξύ άλλων, πίνακες επιτυχόντων, διοριστέων και επιλαχόντων των προκηρύξεων επιλογής προσωπικού, στις περιπτώσεις κατά τις οποίες η δημοσίευσή τους προβλέπεται από την κείμενη νομοθεσία, ενώ περαιτέρω στο άρθρο 5 εδ. β' του ίδιου άρθρου ορίζεται ότι

δεν αναρτώνται πράξεις, στις οποίες περιλαμβάνονται ευαίσθητα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, όπως ορίζονται στην κείμενη νομοθεσία.

Κατά τα αναγραφόμενα στο υπό εξέταση αίτημα διαβούλευσης, στους ως άνω πίνακες διοριστέων και κατάταξης δύναται να περιλαμβάνονται, σύμφωνα με το άρθρο 14 του ν. 2190/1994, και ειδικές κατηγορίες δεδομένων κατά την έννοια του άρθρου 9 του ΓΚΠΔ. Ειδικότερα στους πίνακες κατάταξης μπορεί να περιλαμβάνονται και πίνακες για ειδικές κατηγορίες θέσεων, ορισμένες εκ των οποίων περιλαμβάνουν ειδικές κατηγορίες δεδομένων. Πιο συγκεκριμένα, το ΑΣΕΠ προβαίνει στη σύνταξη πινάκων για άτομα με αναπηρία, άτομα που έχουν τέκνο, αδελφό ή σύζυγο ή είναι τέκνα ατόμων με αναπηρία, παλιννοστούντες Πόντιοι ομογενείς και ομογενείς του ν. 2790/2000, καθώς και Έλληνες υπήκοοι που προέρχονται από την μουσουλμανική μειονότητα της Θράκης. Αντίστοιχα, στους πίνακες διοριστέων το ΑΣΕΠ περιλαμβάνει στήλη, στην οποία καταγράφεται η τυχόν ειδική ιδιότητα του διοριστέου υποψηφίου, ως προερχόμενου από κάποια ειδική κατηγορία.

Σύμφωνα με το ΑΣΕΠ, με τη δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την ανάρτηση στο «Διαύγεια» και στο διαδικτυακό τόπο του ΑΣΕΠ των ως άνω πινάκων, ενέργειες οι οποίες συνιστούν πράξεις επεξεργασίας, επέρχεται διάδοση των ειδικών κατηγοριών δεδομένων σε μεγάλη κλίμακα και, ως εκ τούτου, ενδέχεται να επιφέρουν υψηλό κίνδυνο για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των υποκειμένων των δεδομένων (άρθρο 35 παρ. 1 και 3β του ΓΚΠΔ). Για το λόγο αυτό, το ΑΣΕΠ έλαβε ήδη μέτρα, με τα οποία εξαλείφθηκε ο σχετικός κίνδυνος όσον αφορά στο «Διαύγεια» και την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Συγκεκριμένα, οι πίνακες κατάταξης δεν αναρτώνται πλέον στο «Διαύγεια» και οι πίνακες διοριστέων αναρτώνται, αφού προηγουμένως απαλειφθούν από αυτούς τα στοιχεία εκείνα που μπορεί να παρέχουν πληροφόρηση για ειδικές κατηγορίες δεδομένων συγκεκριμένων υποψηφίων. Με τον ίδιο τρόπο δημοσιεύονται οι πίνακες διοριστέων στο Εθνικό Τυπογραφείο.

Όσον αφορά στην ανάρτηση στο διαδικτυακό του τόπο, το ΑΣΕΠ αναφέρει ότι δε δύναται να προβεί σε λήψη μέτρων λόγω της ισχύουσας νομοθεσίας. Ειδικότερα, οι ως άνω πίνακες πρέπει να αναρτώνται στο διαδικτυακό του τόπο χωρίς να γίνεται κάποια διάκριση στο είδος των πινάκων (γενικοί μικτοί πίνακες και πίνακες ειδικών κατηγοριών). Αντιθέτως, γίνεται στο νόμο ειδική μνεία αναφορικά με την παράθεση στον οικείο πίνακα προτεραιότητας όλων των στοιχείων και κριτηρίων, με βάση τα οποία καθορίστηκε η σειρά προτεραιότητας κάθε υποψηφίου. Συνεπώς, προκειμένου να διασφαλιστούν οι αρχές της ίσης ευκαιρίας συμμετοχής, της αντικειμενικότητας,

της αξιοκρατίας, της δημοσιότητας και της διαφάνειας, το ΑΣΕΠ κρίνει ότι οι πίνακες κατάταξης των ειδικών κατηγοριών πρέπει να αναρτώνται ως έχουν, χωρίς καμιά διαφοροποίηση και κατά τον ίδιο τρόπο που αναρτώνται και οι γενικοί πίνακες, ήτοι με την αναγραφή στην επικεφαλίδα του σχετικού πίνακα του είδους της κατηγορίας, την οποία αφορά (πχ. Πίνακας κατάταξης μουσουλμάνων) και την καταγραφή όλων των στοιχείων επί τη βάση των οποίων αξιολογήθηκαν οι συγκεκριμένοι υποψήφιοι, καθώς και των προσωπικών στοιχείων, με τα οποία αυτοί μπορούν να ταυτοποιηθούν (ονοματεπώνυμο, ΑΔΤ κλπ). Αντίστοιχα, οι πίνακες διοριστέων πρέπει να αναρτώνται με συμπερίληψη σε αυτούς των στοιχείων εκείνων που μπορεί να παρέχουν πληροφόρηση για ειδικές κατηγορίες δεδομένων συγκεκριμένων υποψηφίων.

Σύμφωνα με το υπό κρίση αίτημα του ΑΣΕΠ, οι ως άνω περιγραφόμενες πράξεις επεξεργασίας είναι απαραίτητες για την εκπλήρωση καθήκοντος που εκτελείται προς το δημόσιο συμφέρον και κατά την άσκηση εξουσίας που έχει ανατεθεί στο ΑΣΕΠ (βλ. άρθρο 6 παρ. 1 περ. ε) του ΓΚΠΔ), καθώς και την υπ' αρ. 62/2004 απόφαση της Αρχής, υπό το προγενέστερο νομικό καθεστώς. Ειδικότερα, η επεξεργασία που έγκειται στην ανάρτηση των πινάκων που περιέχουν ειδικές κατηγορίες δεδομένων είναι απαραίτητη για λόγους ουσιαστικού δημοσίου συμφέροντος (άρθρο 9 παρ. 2 περ. ζ) του ΓΚΠΔ). Με τον ως άνω τρόπο δημοσιοποίησης το ΑΣΕΠ κρίνει ότι εξασφαλίζεται ότι όλοι οι συμμετέχοντες, ως έχοντες έννομο συμφέρον να ασκήσουν ένσταση κατά των πινάκων, αλλά και οποιοσδήποτε τρίτος, μπορούν να ελέγξουν, εάν ο υποψήφιος που επικαλείται συγκεκριμένη ιδιότητα (αναπηρία, θρήσκευμα κλπ) για την κατάταξη σε ειδική κατηγορία, κατέχει πράγματι την ιδιότητα αυτή, βάσει της οποίας διορίζεται. Έτσι, πέραν του ότι διασφαλίζονται οι προϋποθέσεις για την αποτελεσματική άσκηση των δικαιωμάτων των εχόντων έννομο συμφέρον συνυποψηφίων, εξυπηρετείται κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο και το δημόσιο συμφέρον που επιτάσσει απόλυτη διαφάνεια κατά τη διενέργεια των προσλήψεων.

Σύμφωνα με το υπό εξέταση αίτημα, το ΑΣΕΠ έλαβε μέτρα μετριασμού του κινδύνου που προκύπτει από την ανάρτηση στο διαδικτυακό του τόπο. Συγκεκριμένα, έλαβε πρόνοια, ώστε το σύνολο των δεδομένων που αναρτώνται στην ιστοσελίδα του να μην είναι ευρέσιμα από μηχανές αναζήτησης. Επίσης, στους όρους χρήσης έχει προβλεφθεί η ρητή απαγόρευση της αναπαραγωγής/αναδημοσίευσης οποιουδήποτε περιεχομένου της διαδικτυακής πύλης του ΑΣΕΠ που περιέχει προσωπικά δεδομένα ή αρχείων που περιέχουν προσωπικά δεδομένα με τρόπο που να καθιστά τα δεδομένα

αυτά ευρέσιμα από μηχανές αναζήτησης, ενώ τυχόν παραβίαση επισύρει τις προβλεπόμενες κυρώσεις.

Περαιτέρω, το ΑΣΕΠ κρίνει μη αποτελεσματική τη λήψη μέτρων χρονικού περιορισμού της ανάρτησης των ως άνω δεδομένων στην ιστοσελίδα του καθόσον στο πλαίσιο αναπλήρωσης διοριστέων υποψηφίων είναι πολύ πιθανόν να κληθούν προς διορισμό υποψήφιοι πολύ μεταγενέστερα από τη διεξαγωγή του διαγωνισμού και την ανάρτηση των οριστικών αποτελεσμάτων (σε αρκετές περιπτώσεις ακόμα και μετά την πάροδο δετίας). Σε αυτή την περίπτωση, κατά τους ισχυρισμούς του ΑΣΕΠ, η αρχή της διαφάνειας επιτάσσει την ανάγκη της δυνατότητας απόδειξης, μέσω του αρχικά αναρτημένου πίνακα κατάταξης, της νομιμότητας της κλήσης προς αναπλήρωση των αμέσως επόμενων στη σειρά κατάταξης και όχι ενδεχομένως κάποιων άλλων που υπολείπονται βαθμολογικά των πρώτων.

Το ΑΣΕΠ εξέτασε τη δυνατότητα λήψης περαιτέρω τεχνικών μέτρων μετριασμού του κινδύνου. Ειδικότερα, εξετάστηκε η δυνατότητα καταχώρισης των πινάκων στο διαδικτυακό του τόπο, ώστε να μπορούν να έχουν πρόσβαση οι συμμετέχοντες στη συγκεκριμένη προκήρυξη με εισαγωγή κωδικού πρόσβασης. Η λύση αυτή δεν προκρίθηκε από το ΑΣΕΠ, αφενός διότι το ΑΣΕΠ έκρινε ότι δεν είναι συμβατή με τις ανωτέρω αναφερόμενες διατάξεις, που αποσκοπούν στη διασφάλιση ουσιαστικού δημοσίου συμφέροντος και αφετέρου διότι εκτιμήθηκε ως ιδιαίτερα δαπανηρή (αρχικό εκτιμώμενο κόστος: 5.000 – 7.000 ευρώ ανάλογα με τις δικλείδες ασφαλείας που θα απαιτηθούν) για το λόγο ότι, κατά τους προβαλλόμενους ισχυρισμούς του ΑΣΕΠ, απαιτεί τεχνικές παρεμβάσεις στο σύστημά του.

Στο πλαίσιο εξέτασης του υπό κρίση αιτήματος πραγματοποιήθηκε την 11/02/2019 συνάντηση μεταξύ των εκπροσώπων του ΑΣΕΠ και των βοηθών εισηγητριών, κατά την οποία διεξήχθη συζήτηση επί σχετικών θεμάτων. Σε συνέχεια της συνάντησης αυτής, εστάλη στο ΑΣΕΠ το υπ' αριθμ. πρωτ. ΑΠΔΠΧ Γ/ΕΞ/1421/21-02-2019 έγγραφο, με το οποίο του ζητήθηκε να παράσχει πληροφορίες προς την Αρχή αναφορικά με τα κάτωθι:

- Τεκμηρίωση της αναγκαιότητας ανάρτησης πινάκων κατάταξης με ειδικές κατηγορίες θέσεων, οι οποίες περιλαμβάνουν ειδικές κατηγορίες δεδομένων, προσβάσιμων όχι μόνο στους συνυποψηφίους, λαμβάνοντας υπόψη ότι για τη δημοσίευση των αντίστοιχων πινάκων στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεων, η οποία είναι και ηλεκτρονικά διαθέσιμη, το ΑΣΕΠ έχει προβεί σε απόλειψη των ειδικών

κατηγοριών δεδομένων.

- Αναλυτική περιγραφή του είδους των δεδομένων που περιλαμβάνονται σε κάθε κατηγορία πινάκων καθώς και προσκόμιση σχετικού δείγματος.
- Ορισμό του χρονικού διαστήματος ανάρτησης των αντίστοιχων πινάκων κατάταξης και διοριστέων στο διαδικτυακό του τόπο ή εάν αυτό είναι αδύνατο, των κριτηρίων που καθορίζουν το εν λόγω διάστημα.
- Περιγραφή των μέτρων (άρθρο 36 παρ. 3 γ' του ΓΚΠΔ) που αφορούν την ικανοποίηση των δικαιωμάτων των υποκειμένων των δεδομένων, (τουλάχιστον, των δικαιωμάτων ενημέρωσης και πρόσβασης) σε σχέση με την επεξεργασία την οποία αφορά το αίτημα διαβούλευσης.
- Περιγραφή των απαιτούμενων τεχνικών παρεμβάσεων στο πληροφοριακό σύστημα για την πρόσβασης των συνυποψηφίων στους πίνακες κατάταξης των ειδικών κατηγοριών δεδομένων με χρήση κωδικού, αιτιολόγηση-επεξήγηση του αναφερόμενου ως αρχικώς εκτιμώμενου κόστους εφαρμογής (5.000 – 7.000 ευρώ) καθώς και της εκτίμησης αυτού ως ιδιαίτερος δαπανηρού.
- Προσκόμιση οποιασδήποτε σχετικής σύστασης – κατεύθυνσης από τον DPO.

Το ΑΣΕΠ απάντησε επί του ως άνω εγγράφου με το υπ' αριθμ. πρωτ. ΑΠΔΠΧ Γ/ΕΙΣ/5223/25-07-2019 έγγραφό του. Στο εν λόγω έγγραφο το ΑΣΕΠ υποστηρίζει ότι η έννοια της διαφάνειας στις προσλήψεις εξυπηρετεί πρωτίστως το ουσιαστικό δημόσιο συμφέρον και δευτερευόντως το συμφέρον των συμμετεχόντων στην εκάστοτε διαδικασία πρόσληψης. Επισημαίνει εξάλλου ότι πρέπει να πεισθεί το σύνολο των πολιτών για την αποκομματικοποίηση του κράτους, καθώς αυτό είναι ένα ιδιαίτερα ευαίσθητο ζήτημα για την ελληνική κοινωνία. Περαιτέρω, το ΑΣΕΠ τονίζει ότι η διαφάνεια επιτυγχάνεται μόνο με την παράθεση στους αναρτώμενους πίνακες όλων εκείνων των στοιχείων που αποτέλεσαν κριτήριο πρόταξης/επιλογής συγκεκριμένου υποψηφίου (άρθρο 18 του ν. 2190/1994), συμπεριλαμβανομένων και των ειδικών κατηγοριών δεδομένων.

Κατά τους ισχυρισμούς του ΑΣΕΠ, οποιαδήποτε σκέψη περιορισμού της πρόσβασης στους πίνακες κατάταξης των ειδικών κατηγοριών στους συνυποψηφίους της εκάστοτε προκήρυξης θα οδηγούσε σε προβλήματα. Το πρώτο αφορά στην περίπτωση που προβλέπεται ανάρτηση όμοιων πινάκων, τόσο από το ΑΣΕΠ, όσο και από τον αντίστοιχο δημόσιο φορέα πρόσληψης, όπως στην περίπτωση διορισμού

εκπαιδευτικών ειδικής αγωγής (άρθρο 61 του ν. 4586/2019). Στην περίπτωση αυτή, όποια αναπροσαρμογή του ΑΣΕΠ στον τρόπο ανάρτησης των αποτελεσμάτων βάσει τυχόν υποδείξεων της Αρχής, θα συνεπαγόταν την ύπαρξη πινάκων αποτελεσμάτων με διαφορετικά στοιχεία με κίνδυνο να υπάρχει ζήτημα και για τα ίδια τα αποτελέσματα. Ειδικότερα, θα παρατηρούνταν δύο διαφορετικοί πίνακες για τον ίδιο διαγωνισμό, δηλαδή ένας πίνακας που θα περιείχε ειδικές κατηγορίες δεδομένων αναρτημένος στην ιστοσελίδα του δημοσίου φορέα πρόσληψης, εν προκειμένω του Υπουργείου Παιδείας Έρευνας και Θρησκευμάτων, και ένας πίνακας χωρίς τις κατηγορίες αυτές στην ιστοσελίδα του ΑΣΕΠ. Κάτι τέτοιο, βέβαια, προφανώς θα συνεπαγόταν και την αποκάλυψη τελικώς των ειδικών κατηγοριών δεδομένων μέσω της διασταύρωσης των στοιχείων των δύο πινάκων και τη διατήρηση εντέλει του υπό εξέταση υπολειπόμενου κινδύνου.

Το δεύτερο πρόβλημα σχετίζεται με την πρόσληψη εποχικού προσωπικού. Συγκεκριμένα, η συνήθης πρακτική των αντίστοιχων φορέων πρόσληψης είναι η ανάρτηση πινάκων κατάταξης, οι οποίοι δύνανται να περιλαμβάνουν ειδικές κατηγορίες δεδομένων (πέραν της προβλεπόμενης από το άρθρο 21 παρ. 11B του ν. 2190/1994 ανάρτησης στο κατάστημα της οικείας υπηρεσίας) και στην ιστοσελίδα τους με διαφορετικούς τρόπους, όπως ανάρτηση των πινάκων ως έχουν με όλα τα στοιχεία ταυτοποίησης ή ανάρτηση με παράλειψη του ονοματεπωνύμου και απόκρυψη των δύο τελευταίων ψηφίων του ΑΔΤ. Στο σημείο αυτό, το ΑΣΕΠ τονίζει ότι πολλοί εκ των ανωτέρω φορέων, απευθύνουν ερωτήματα στο ΑΣΕΠ για τον τρόπο ανάρτησης των αποτελεσμάτων, ήτοι στον πίνακα ανακοινώσεων της υπηρεσίας τους ή/και στην ιστοσελίδα τους. Αναφορικά με την ως άνω περίπτωση διπλών αναρτήσεων από διαφορετικούς φορείς, το ΑΣΕΠ αναγνωρίζει και επισημαίνει ότι θα έπρεπε να υπάρχει μια ενιαία αντιμετώπιση όλων αυτών των περιπτώσεων ανάρτησης αποτελεσμάτων, είτε αναρτώνται από τους φορείς, είτε από το ίδιο το ΑΣΕΠ.

Όσον αφορά στα μέτρα μετριασμού του κινδύνου, το ΑΣΕΠ ενημερώνει την Αρχή με το ως άνω έγγραφό του ότι προτίθεται να περιορίσει το χρονικό διάστημα ανάρτησης στο απολύτως απαραίτητο για την επίτευξη των επιδιωκόμενων και αναφερόμενων στη σχετική νομοθεσία σκοπών, λαμβανομένων κυρίως υπόψη των διατάξεων περί χρόνου ισχύος των πινάκων διοριστέων (άρθρο 17 παρ. 11 του ν. 2190/1994). Περαιτέρω, το ΑΣΕΠ δηλώνει ότι έχει στην ιστοσελίδα του υπό τον τίτλο «Προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα» αναλυτική περιγραφή των δικαιωμάτων των υποκειμένων και του τρόπου άσκησής τους.

Αναφορικά με τις παρεμβάσεις στο πληροφοριακό σύστημα του ΑΣΕΠ ώστε η πρόσβαση στους σχετικούς πίνακες να είναι δυνατή μόνο στους συνυποψήφιους της οικείας προκήρυξης, το ΑΣΕΠ, παρότι θεωρεί τη σχετική εφαρμογή απολύτως επιθυμητή καθότι θα παρέχει τη δυνατότητα διαχείρισης, προτάσσει ως μείζον ζήτημα το οικονομικό κόστος που συνεπάγεται ένα τέτοιο μέτρο. Ειδικότερα, το ΑΣΕΠ, σημειώνει ότι το κόστος υλοποίησης κρίνεται ως ιδιαίτερα υψηλό στο πλαίσιο του προϋπολογισμού του ΑΣΕΠ, διότι το ελάχιστο απαιτητό κόστος των 7.000 ευρώ (τιμή εκκίνησης), θα μπορούσε να φτάσει υπό προϋποθέσεις, λαμβάνοντας υπόψη την εμπειρία τους από υλοποιήσεις σε αντίστοιχα διαχειριστικά περιβάλλοντα, τις 15.000 – 20.000 ευρώ.

Η Αρχή, μετά από εξέταση των στοιχείων του φακέλου, αφού άκουσε τους εισηγητές και τις βοηθούς εισηγήτριες, οι οποίες στη συνέχεια αποχώρησαν, και κατόπιν διεξοδικής συζήτησης, εκδίδει την ακόλουθη

Γ Ν Ω Μ Ο Δ Ο Τ Η Σ Η

Α. Στο άρθρο 35 παρ. 1 του ΓΚΠΔ προβλέπεται ότι *«Όταν ένα είδος επεξεργασίας, ιδίως με χρήση νέων τεχνολογιών και συνεκτιμώντας τη φύση, το πεδίο εφαρμογής, το πλαίσιο και τους σκοπούς της επεξεργασίας, ενδέχεται να επιφέρει υψηλό κίνδυνο για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των φυσικών προσώπων, ο υπεύθυνος επεξεργασίας διενεργεί, πριν από την επεξεργασία, εκτίμηση των επιπτώσεων των σχεδιαζόμενων πράξεων επεξεργασίας στην προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Σε μία εκτίμηση μπορεί να εξετάζεται ένα σύνολο παρόμοιων πράξεων επεξεργασίας οι οποίες ενέχουν παρόμοιους υψηλούς κινδύνους.»* Η Αρχή, με βάση την παράγραφο 4 του άρθρου αυτού έχει καταρτίσει και δημοσιοποιήσει κατάλογο με τα είδη των πράξεων επεξεργασίας που υπόκεινται στην απαίτηση για διενέργεια εκτίμησης αντικτύπου σχετικά με την προστασία των δεδομένων (Απόφαση 65/2018, ΦΕΚ 1622/Β'/2019, διαθέσιμη και στην ιστοσελίδα της Αρχής).

Σύμφωνα με το άρθρο 36 παρ. 1 ΓΚΠΔ *«1. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας ζητεί τη γνώμη της εποπτικής αρχής πριν από την επεξεργασία, όταν η δύναμη του άρθρου 35 εκτίμηση αντικτύπου σχετικά με την προστασία των δεδομένων υποδεικνύει ότι η επεξεργασία θα προκαλούσε υψηλό κίνδυνο ελλείψει μέτρων μετριασμού του κινδύνου από τον υπεύθυνο*

επεξεργασίας.» Η παράγραφος 2 του ίδιου άρθρου ορίζει ότι «Όταν η εποπτική αρχή φρονεί ότι η σχεδιαζόμενη επεξεργασία που αναφέρεται στην παράγραφο 1 παραβαίνει τον παρόντα κανονισμό, ιδίως εάν ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεν έχει προσδιορίσει ή μετριάσει επαρκώς τον κίνδυνο, η εποπτική αρχή παρέχει γραπτώς συμβουλές στον υπεύθυνο επεξεργασίας [...]». Ενώ στην παράγραφο 3 προσδιορίζονται τα στοιχεία που πρέπει να παράσχει ο ΥΕ στην Αρχή κατά το στάδιο της διαβούλευσης, ήτοι «α) κατά περίπτωση, τις αντίστοιχες αρμοδιότητες του υπευθύνου επεξεργασίας, των από κοινού υπευθύνων επεξεργασίας και των εκτελούντων την επεξεργασία που συμμετέχουν στις εργασίες, ιδίως όσον αφορά επεξεργασία εντός ομίλου επιχειρήσεων, β) τους σκοπούς και τα μέσα της σχεδιαζόμενης επεξεργασίας, γ) τα μέτρα και τις εγγυήσεις για την προστασία των δικαιωμάτων και των ελευθεριών των υποκειμένων των δεδομένων σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό, δ) κατά περίπτωση, τα στοιχεία επικοινωνίας του υπευθύνου προστασίας δεδομένων, ε) την εκτίμηση αντικτύπου σχετικά με την προστασία των δεδομένων που προβλέπεται στο άρθρο 35, και στ) κάθε άλλη πληροφορία που ζητεί η εποπτική αρχή.».

Το άρθρο 9 ΓΚΠΔ επιτρέπει, κατ' εξαίρεση, την επεξεργασία ειδικών κατηγοριών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όταν, μεταξύ άλλων, « [...] ζ) η επεξεργασία είναι απαραίτητη για λόγους ουσιαστικού δημόσιου συμφέροντος, βάσει του δικαίου της Ένωσης ή κράτους μέλους, το οποίο είναι ανάλογο προς τον επιδιωκόμενο στόχο, σέβεται την ουσία του δικαιώματος στην προστασία των δεδομένων και προβλέπει κατάλληλα και συγκεκριμένα μέτρα για τη διασφάλιση των θεμελιωδών δικαιωμάτων και των συμφερόντων του υποκειμένου των δεδομένων [...]».

Σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 4 περ. 13 Ν. 3861/2010 (Πρόγραμμα ΔΙΑΥΓΕΙΑ) «4. Στο διαδίκτυο αναρτώνται: [...] 13) πίνακες επιτυχόντων, διοριστέων και επιλαχόντων των προκηρύξεων επιλογής προσωπικού, στις περιπτώσεις κατά τις οποίες η δημοσίευση τους προβλέπεται από την κείμενη νομοθεσία.» Το άρθρο 5 του ίδιου νόμου ορίζει ότι «Η ανάρτηση των πράξεων που αναφέρονται στο άρθρο 2 στο Διαδίκτυο και η οργάνωση της αναζήτησης πληροφοριών πραγματοποιείται με την επιφύλαξη των κανόνων για την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Δεν αναρτώνται πράξεις, στις οποίες περιλαμβάνονται ευαίσθητα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, όπως αυτά ορίζονται στην κείμενη νομοθεσία.

Στο Κεφάλαιο Γ «Σύστημα-προσλήψεων στο δημόσιο τομέα» του ν. 2190/1994 και συγκεκριμένα στο άρθρο 14 «Έκταση εφαρμογής - τρόπος πρόσληψης» προβλέπεται ότι ορισμένο ποσοστό των προκηρυσσόμενων θέσεων καλύπτεται από πέντε ειδικές

κατηγορίες υποψηφίων και ορίζεται ότι «6. [...] Η κατανομή των θέσεων στους φορείς και για τις πέντε ομάδες: α) πολυτέκνων και τέκνων πολυτέκνων, β) γονέων με τρία τέκνα και τέκνων αυτών, γ) παλιννοστούντων Ποντίων ομογενών και ομογενών του Ν. 2790/2000, δ) ατόμων με αναπηρία με ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον πενήντα τοις εκατό (50%) και ε) ατόμων που έχουν τέκνο, αδελφό ή σύζυγο, καθώς και των τέκνων ατόμων με αναπηρία με ποσοστό αναπηρίας εξήντα επτά τοις εκατό (67%) και άνω, θα γίνει σε πρώτη φάση με βάση τα ακριβή ποσοστά που αντιστοιχούν στο δεκαπέντε τοις εκατό (15%), δέκα τοις εκατό (10%), δύο τοις εκατό (2%), δέκα τοις εκατό (10%), πέντε τοις εκατό (5%) εκφρασμένα σε ακέραιο αριθμό. Αν δεν καλυφθεί το σύνολο των διατιθέμενων θέσεων με την πρώτη κατανομή, οι υπολειπόμενες θέσεις θα διατεθούν στους φορείς σε δεύτερη φάση, προτασόμενων εκείνων των φορέων στους οποίους η προστιθέμενη θέση δίνει τη μικρότερη αύξηση στο ποσοστό στο δεκαπέντε τοις εκατό (15%), δέκα τοις εκατό (10%), δύο τοις εκατό (2%), δέκα τοις εκατό (10%), πέντε τοις εκατό (5%) σε καθεμία από τις πέντε ομάδες αντίστοιχα. 7. Ποσοστό πέντε τοις χιλίσις (5%) των θέσεων του τακτικού προσωπικού και προσωπικού με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου κατά κατηγορία ΠΕ, ΤΕ, ΔΕ και ΥΕ, που προκηρύσσονται με πανελλήνιους διαγωνισμούς του Α.Σ.Ε.Π., καλύπτονται από Έλληνες υπηκόους, που προέρχονται από τη Μουσουλμανική μειονότητα της Θράκης και είναι οι ίδιοι εγγεγραμμένοι στα δημοτολόγια δήμου της Θράκης ή άλλου δήμου της χώρας, στον οποίο έχουν μετεγγραφεί από δήμο της Θράκης. Το Α.Σ.Ε.Π. κατανέμει με την προκήρυξη του τις θέσεις που αναλογούν στο ανωτέρω ποσοστό κατά νομαρχία, φορέα και κατηγορία.». Σύμφωνα με το άρθρο 17 «Διενέργεια διαγωνισμού - πίνακες επιτυχίας –Διορισμός» παρ. 10 (όπως αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 13 ν. 3801/2009) και 11 του ίδιου νόμου «10. Τα κείμενα των διαγωνιζομένων στο γραπτό διαγωνισμό αποστέλλονται στην Κεντρική Επιτροπή, η οποία, αφού ελέγξει την ορθότητα των καταχωρίσεων των βαθμολογιών στις οικείες καταστάσεις, συντάσσει τους πίνακες κατάταξης και τους αποστέλλει στο ΑΣΕΠ, προκειμένου να τους δημοσιοποιήσει. Τα αποτελέσματα των διαγωνισμών καταχωρίζονται στο δικτυακό τόπο του ΑΣΕΠ. Παράλληλα το ΑΣΕΠ αποστέλλει στον τύπο για δημοσίευση ανακοίνωση με την οποία γνωστοποιείται η σχετική καταχώριση. Κατά των πινάκων αυτών οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να ασκήσουν ένσταση μέσα σε αποκλειστική προθεσμία δέκα (10) ημερών. Η προθεσμία αυτή αρχίζει από την επομένη της καταχώρισης στο δικτυακό τόπο του ΑΣΕΠ. Επιπλέον η προθεσμία αυτή ορίζεται και αναφέρεται ρητώς τόσο στην οικεία καταχώριση στο δικτυακό τόπο του ΑΣΕΠ όσο και στη σχετική ανακοίνωση στον

τύπο.[...] Οι οριστικοί πίνακες διοριστέων ή προ-σληπτέων, καθώς και η βαθμολογία των συμμετεχόντων στην ειδική γραπτή δοκιμασία (Τεστ Γενικών Γνώσεων και Δεξιοτήτων) αποστέλλονται από το ΑΣΕΠ για δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως [Τεύχος Τρίτο (Γ')].» 11. Οι πίνακες επιτυχίας ισχύουν μόνο για την πλήρωση των θέσεων που προκηρύχθηκαν. Από τους πίνακες επιτυχίας και με τη σειρά που έχουν οι υποψήφιοι σε αυτούς, σε συνδυασμό πάντοτε και με τη δήλωση προτίμησης τους, καταρτίζονται οι πίνακες διοριστέων, που περιλαμβάνουν αριθμό διοριστέων ίσο με τον αριθμό των θέσεων που προκηρύχθηκαν. Οι πίνακες διοριστέων δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (Τεύχος Προκηρύξεων Α.Σ.Ε.Π.) και ισχύουν για τρία έτη.[...].».

Περαιτέρω, το άρθρο 18 παρ. 9 του ίδιου νόμου, όπως το πρώτο εδάφιο της παραγράφου αυτής αντικαταστάθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 13 ν. 3801/2009 ορίζει ότι «9.Οι πίνακες προτεραιότητας των υποψηφίων του παρόντος άρθρου καταχωρίζονται στο δικτυακό τόπο του ΑΣΕΠ. Παράλληλα το ΑΣΕΠ αποστέλλει στον τόπο για δημοσίευση ανακοίνωση με την οποία γνωστοποιείται η σχετική καταχώριση.»

Το άρθρο 25 «Ανακατανομή ποσοστών ειδικών κατηγοριών στο σύστημα προσλήψεων του Ν. 2190/1994» παρ. 9 ν. 4440/2016 ορίζει ότι «9. Η συνολική βαθμολογία κατά τη συμμετοχή σε διαδικασίες πρόσληψης προσωπικού με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου βάσει προκηρύξεων σύμφωνα με τη διαδικασία και τα κριτήρια του άρθρου 21 του Ν. 2190/1994 (Α` 28) προσανξάνεται: α) για τα πρόσωπα της περίπτωσης γ` της παραγράφου 6 ανάλογα με το ποσοστό αναπηρίας, το οποίο πολλαπλασιάζεται με το συντελεστή τρία (3), β) για τα πρόσωπα της περίπτωσης δ` της παραγράφου 6 ανάλογα με το ποσοστό αναπηρίας, το οποίο πολλαπλασιάζεται με το συντελεστή δύο (2).».

Σύμφωνα με το άρθρο 57 «Κριτήρια αξιολογικού πίνακα εκπαιδευτικών Γενικής Εκπαίδευσης» ν. 4589/2019 (Κριτήρια αξιολογικού πίνακα εκπαιδευτικών Γενικής Εκπαίδευσης) «Ο αξιολογικός πίνακας Α` καταρτίζεται με βάση τα ακόλουθα προκαθορισμένα και αντικειμενικά κριτήρια, κατά φθίνουσα σειρά συνολικής βαθμολογίας, όπως αυτή προκύπτει από την αθροιστική βαθμολόγηση των κριτηρίων αυτών, ως εξής: [...] γ) Κοινωνικά κριτήρια: αα) Αριθμός τέκνων: τρεις (3) μονάδες για κάθε τέκνο ανήλικο για το οποίο ο υποψήφιος έχει τη γονική μέριμνα και επιμέλεια ή άγαμο και δεν έχει συμπληρώσει το εικοστό τρίτο (23ο) έτος της ηλικίας ή σπουδάζει σε Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή ομοταγές ίδρυμα της αλλοδαπής ή εκπληρώνει τη στρατιωτική του υποχρέωση και δεν έχει συμπληρώσει το εικοστό πέμπτο (25ο) έτος της ηλικίας του. ββ) Αναπηρία πενήντα τοις εκατό (50%) και άνω του υποψηφίου ή του/της συζύγου, εφόσον

ο έγγαμος βίος έχει διαρκέσει τουλάχιστον τέσσερα (4) έτη, ή τέκνου: το γινόμενο των μονάδων το οποίο προκύπτει από τον πολλαπλασιασμό του ποσοστού αναπηρίας με συντελεστή τεσσάρων δεκάτων (0,4) της μονάδας. Σε περίπτωση αναπηρίας περισσότερων προσώπων του προηγούμενου εδαφίου, λαμβάνεται υπόψη μόνο το ανώτερο ποσοστό αναπηρίας του ενός εξ αυτών. Η αναπηρία του υποψηφίου μοριοδοτείται εφόσον δεν οφείλεται κατά κανένα ποσοστό σε ψυχικές παθήσεις.»

B. Η Αρχή, έλαβε υπόψη τις παραπάνω διατάξεις και τους σκοπούς, στους οποίους αποβλέπει η ανάρτηση των πινάκων κατάταξης και διοριστέων στον δικτυακό τόπο του ΑΣΕΠ καθώς και τους ισχυρισμούς του τελευταίου, μεταξύ των οποίων οι σχετικοί με το κόστος της τεχνικής υλοποίησης της πρόσβασης των συνυποψηφίων μέσω ατομικού λογαριασμού πρόσβασης/κωδικού. Ως προς το θέμα αυτό το ΑΣΕΠ υποστηρίζει ότι το κόστος είναι υψηλό με διακύμανση από 5.000 έως 20.000 ευρώ, η εκτίμηση, ωστόσο, αυτή βασίζεται σε εμπειρικό υπολογισμό και όχι σε συγκεκριμένα τεχνικά δεδομένα. Επισημαίνεται, εξάλλου, ότι στο διαδικτυακό τόπο του ΑΣΕΠ υπάρχει ήδη η τεχνική δυνατότητα για πρόσβαση του κάθε πολίτη στο σύστημα με χρήση ατομικού λογαριασμού πρόσβασης και με δυνατότητα σύνδεσης μέσω της ΓΓΠΣ. Σε κάθε περίπτωση και ιδίως σε σχέση με την προστασία που θα παρέχεται μέσω του εν λόγω μέτρου, φαίνεται εφικτό να περιοριστεί το κόστος στο μικρότερο δυνατό, ώστε να υλοποιηθεί η ελάχιστη απαιτούμενη διαχειριστική λειτουργικότητα.

Ενόψει των ανωτέρω η Αρχή διατυπώνει την ακόλουθη γνώμη:

Με την ανάρτηση των ως άνω αναφερομένων πινάκων κατάταξης και διοριστέων στο διαδικτυακό τόπο του ΑΣΕΠ ικανοποιείται το συνταγματικά κατοχυρωμένο δικαίωμα στη διαφάνεια. Προκειμένου, όμως, να είναι σύμφωνη με τους κανόνες προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όπως θεσπίζονται με τον ΓΚΠΔ και το ν. 4624/2019, η ανάρτηση αυτή πρέπει να ενεργείται με τους εξής όρους:

1. Οι συνυποψήφιοι που μετέχουν στους σχετικούς, των ως άνω πινάκων, διενεργηθέντες διαγωνισμούς έχουν πρόσβαση σε όλα τα στοιχεία (τόσο των ιδίων όσο και των λοιπών υποψηφίων), τα οποία, κατά τις ως άνω αναφερόμενες διατάξεις, οφείλουν να περιέχουν οι πίνακες κατάταξης και διοριστέων, με τη χρήση ατομικού λογαριασμού πρόσβασης. Ήτοι, το ΑΣΕΠ θα χορηγεί μοναδικό ατομικό λογαριασμό πρόσβασης στους συνυποψηφίους των ανωτέρω διαγωνισμών, με ειδική ενημέρωση στις οικείες προκηρύξεις.

2. Το ευρύτερο κοινό (εκτός των συνυποψηφίων) θα δύναται να ενημερώνεται για τα αποτελέσματα των ως άνω διαγωνισμών μέσω της ανάρτησης των μικτών πινάκων κατάταξης (με γενικές και ειδικές θέσεις) και διοριστέων χωρίς να υπάρχει επεξηγηματική ένδειξη της συγκεκριμένης ειδικής κατηγορίας, στην οποία ανήκει ο υποψήφιος (π.χ. ότι πρόκειται για άτομο με αναπηρία 50%). Συνεπώς, το ΑΣΕΠ, κατά το μέτρο αυτό, πρέπει να αντικαταστήσει την επικεφαλίδα της στήλης/στηλών που αναφέρονται σε συγκεκριμένες ειδικές κατηγορίες δεδομένων (όπως «αναπηρία του ιδίου») με πιο γενική επικεφαλίδα (όπως «Ειδική κατηγορία»), από την οποία δεν αποκαλύπτεται η συγκεκριμένη ειδική κατηγορία. Περαιτέρω, το ΑΣΕΠ πρέπει να απαλείψει τις ειδικές κατηγορίες δεδομένων από τα πεδία της αντίστοιχης στήλης (όπως το ποσοστό αναπηρίας). Στους πίνακες αυτούς μπορούν να παραμένουν τα στοιχεία ταυτοποίησης.
3. Το ευρύτερο κοινό (εκτός των συνυποψηφίων) θα δύναται να ενημερώνεται για τα αποτελέσματα των ως άνω διαγωνισμών μέσω της ανάρτησης των πινάκων κατάταξης ειδικών κατηγοριών και διοριστέων χωρίς τη συμπερίληψη σε αυτούς των στοιχείων ταυτοποίησης (ονοματεπώνυμο, πατρώνυμο, μητρώνυμο, ΑΔΤ), αλλά με παράθεση των υπολοίπων στοιχείων. Κατά συνέπεια, το ΑΣΕΠ πρέπει να απαλείψει τα ως άνω αναφερόμενα στοιχεία ταυτοποίησης.
4. Αναφορικά με τον χρόνο διατήρησης της ανάρτησης των επίμαχων πινάκων κατάταξης και διοριστέων, προτείνεται ο χρόνος αυτός να περιοριστεί στον απολύτως αναγκαίο και απαραίτητο και σύμφωνα με τον αρχικώς επιδιωκόμενο σκοπό της ανάρτησης. Επισημαίνεται ότι το ΑΣΕΠ κατά τη διαβούλευση με την Αρχή δεν κατέστησε σαφή τα κριτήρια για την ανάγκη χρονικής διατήρησης των επίμαχων πινάκων, δεν θα πρέπει, όμως, σε κάθε περίπτωση ο χρόνος αυτός να υπερβαίνει τα σχετικά αναφερόμενα στις διατάξεις περί χρόνου ισχύος των πινάκων διοριστέων (βλ. αρ. 17 παρ. 11 Ν. 2190/1994).
5. Τέλος, τα ως άνω προτεινόμενα μέτρα ισχύουν κατ' αναλογία για την ανάρτηση των επίμαχων πινάκων και από τον εκάστοτε δημόσιο φορέα πρόσληψης, είτε στο κατάστημα της υπηρεσίας του, είτε στο διαδικτυακό του τόπο. Το μέτρο αυτό προτείνεται για την ομοιόμορφη ανάρτηση των εν λόγω πινάκων και, ιδίως,

6. αποφυγή διατήρησης του υπολειπόμενου υπό εξέταση κινδύνου μέσω της διασταύρωσης στοιχείων από άλλους πίνακες.

Ο Πρόεδρος

Η Γραμματέας

Κωνσταντίνος Μενουδάκος

Γεωργία Παλαιολόγου